

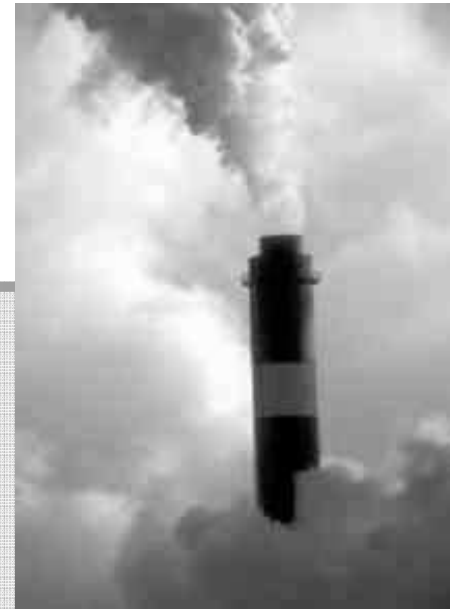
Ohrožené druhy živočichů

Vypracoval: Miroslav Boček

Proč jsou někteří živočichové ohroženi?

- **Ničení jejich přirozeného prostředí:**
 - destrukce pralesů, přirozených stepí, močálů apod. - souvislost se vznikem zemědělství asi před 10 000 lety
 - pobřeží a řeky narušovány stavbami přehrad
 - rychlý růst měst
- **Znečišťování:**
 - proces vniknutí chemikálií a jiných látek do přírodních ekosystémů - rozrušování
 - většinou výsledkem lidské činnosti
 - nejproblematictější – syntetické organické sloučeniny jako rozpouštědla, pesticidy a herbicidy
 - hromadění v druzích na vrcholu potravního řetězce

- **Znečišťování vzduchu:**
 - hlavně při spalování paliv
 - Místní problémy - kyselý déšť
(postihuje především sladkovodní ryby)
 - Globální problémy: - oteplování atmosféry

- **Lov a odchyt zvířat:**
 - dříve lov pro maso, dnes i kvůli klům (sloni), rohům (nosorožci), kožešině (tygři), jiným částem těla, jako domácí mazlíčci
 - vysoká hodnota, šamanismus, trofeje

▪ **Introdukované druhy živočichů:**

- introdukované = nově vysazené
- některé loví druhy místní zvířeny, jiné škodí původním druhům nepřímo (obsazování teritorií, konkurence při sběru potravy)
- Austrálie - narušena ekologie celého kontinentu
 - zúžení areálu výskytu řady vačnatců
- podobné problémy rovněž na Novém Zélandu a Madagaskaru

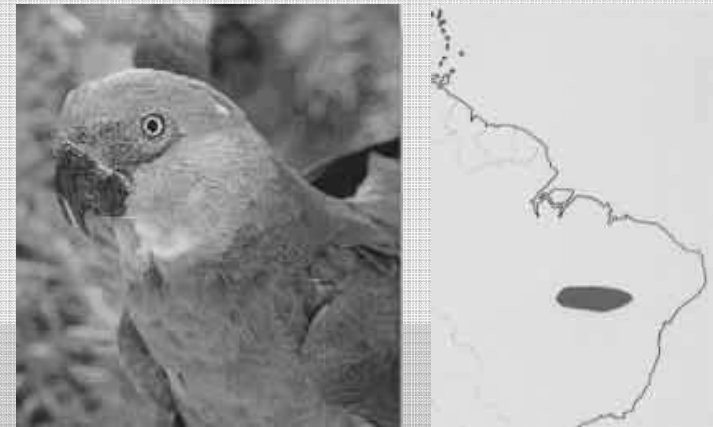
- **Změna klimatu:**
 - oteplování – pravděpodobně mnohem rychlejší než změny klimatu v minulosti - snížena schopnost se těmto změnám přizpůsobit
 - změny vegetačních zón na souši
 - změny pozice vodní hladiny
 - změny mořského proudění
 - změny patrné již dnes - přesun některých horských zvířat do vyšších nadmořských výšek, změna rozmnožovacího cyklu některých ptačích druhů, bělení korálů

Jižní Amerika

Ara spixův: - žil na severovýchodě Brazílie ve státě Bahie ve stepích a savanách porostlých trnitým křovím a v lesích podél vodních toků

- nejohroženější ptačí druh na světě
- ve volné přírodě už pouze jediný samec, v zajetí kolem 50-60 ks
- v roce 1998 vypuštěna do přírody samička, která se k samečkovi připojila, ale po několika měsících se ztratila
- ohrožen odchytem, ztrátou stanovišť

Vlk hřívnatý: - žije v pampách a bažinách J.Ameriky
- ohrožen ničením stanovišť, lovem, ale především náchylností k chorobám

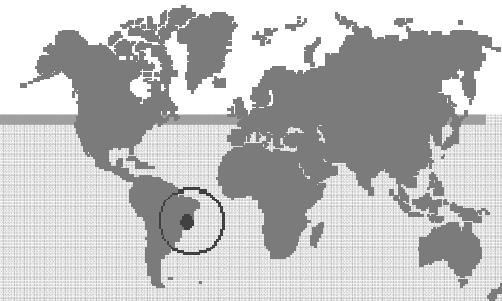
Ara spixův (*Cyanopsitta spixii*)

Vlk hřívnatý (*Chrysocyon jubatus*)

Lvíček zlatý: - obývá již pouze pralesy v brazilském státu Rio de Janeiro

- v 50. letech každoročně odchyceno 200-300 ks pro ZOO, výzkumná střediska či chov v domácnosti
- ohrožen rovněž kácením pralesů
- 1974 – rezervace Pocos das Antas
- ve volné přírodě pouze několik 100

Mravenečník velký: - žije v pampách a pralesích, vzácněji v řídkých lesích

- ohrožen lovem, ztrátou stanovišť a potravy, odchycem pro chov zajetí

Lvíček zlatý (*Leontopithecus rosalia*)

Mravenečník velký (*Myrmecophaga tridactyla*)

Vydra obrovská: - žije podél vodních toků v povodí Amazonky

- lovena pro jemnou kožešinu, přirozená stanoviště narušena kácením tropického pralesa

Vydra obrovská (*Pteronura brasiliensis*)

Vikuňa: - jejím domovem jsou puny – pouštní náhorní plošiny And ve výškách 3500 – 4800 m n.m.

- ohroženy lovem
- úspěšný polodivoký odchov – využití ceněné srsti – účelné spojení ekonomických a ochranných cílů

Vikuňa (*vicugna vicugna*)

Střední Amerika a Karibik

- Krokodýl kubánský:** - vyskytuje se pouze v bažinách ve středu Kuby
- loven pro kůži, trpí rovněž devastací stanovišť
- ve volné přírodě již jen několik posledních stovek ks

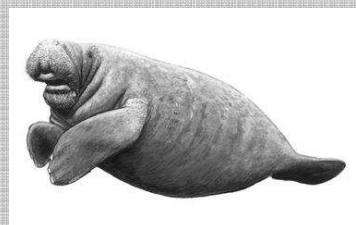

Krokodýl kubánský (*Crocodylus rhombifer*)

- Kapustňák širokonosý:** - žije při pobřeží Karibských ostrovů
- ohrožen lovem, znečištěním životního prostředí moří a řek, rybářskými sítěmi, lodními šrouby
- pomalé rozmnožování – 1 mládě za 2 roky

Kapustňák širokonosý
(*Trichechus manatus*)

Amazoňan mnohobarvý: - žije na ostrově Sv. Lucie v Malých Antilách
- ohrožován častými hurikány
- přibližně 250 ks.

Štětinatec haitský (*solenodon paradoxus*)

Amazoňan mnohobarvý (*Amazona versicolor*)

Štětinatec kubánský a haitský: - hory východní oblasti Kuby a ostrov Hispaniola
- skalní pukliny a nory ve vlhkých a polosuchých lesích
- ohroženi odlesňováním, přeměnou krajiny, loven zdivočelými domácími kočkami
- na Kubě založena rezervace na jejich ochranu

Štětinatec kubánský
(*solenodon cubanus*)

USA

Datel knížecí: - žije jen v rozsáhlých a starých lesích

- považován za vyhynulého, ale nedávno znovu spatřen
- ohrožen kácením lesů – zničení stanovišť i potravních zdrojů

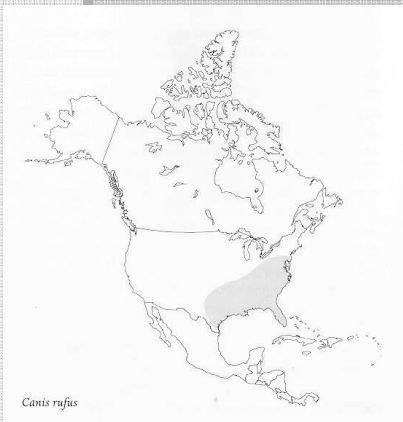

Datel knížecí
(*Campephilus principalis*)

Vlk rudohnědý: - dnes již žije pouze na malém území v JV Texasu a v Louisianě

- pronásledován lidmi, křížením s kojotem ztrácí charakteristické znaky

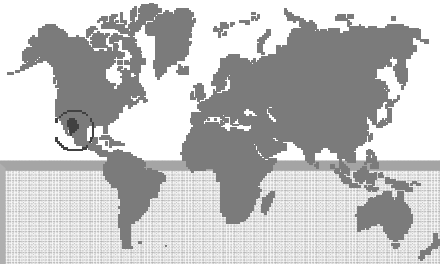
- posledních 300 jedinců

Vlk rudohnědý
(*canis rufus*)

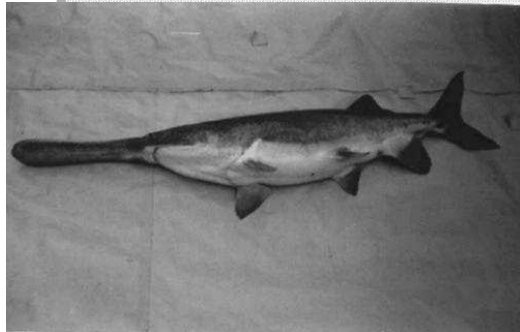

Korovec podezřelý: - žije v suchých územích JZ USA
od Arizony po sever Mexika
- jeden z pouhých 2 jedovatých
ještěřů na světě

Korovec podezřelý (*Heloderma suspectum*)

Veslonos americký: - žije v povodí Mississippi
- ohrožen budováním přehrad, znečištěním vody

Veslonos americký (*polyodon spathula*)

Tchoř černonohý (*mustela nigripes*)

Tchoř černonohý: - žije v prériích a křovinách s koloniemi psounů
- prerie často rozorány, psouni pronásledováni – přišel o domov
i zdroj potravy
- dnes již pouze v národních parcích

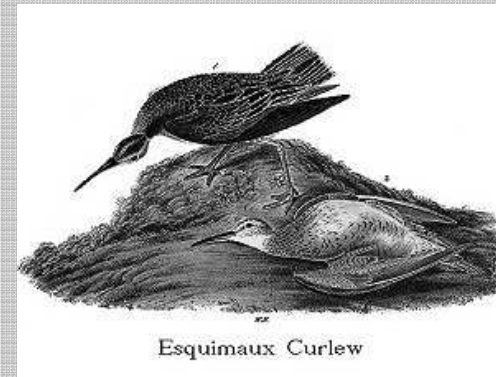
Kanada a Aljaška

Jeřáb americký: - ohrožen lovem, ničením stanovišť, klimatickými změnami
- v 50. letech v přírodě posledních 50 ks., dnes kolem 130 ks.
- rozmnožuje se pouze v Kanadě v NP Buffalo Wood

Jeřáb americký (*grus americana*)

Koliha severní: - žije na Aljašce
- dříve velmi početná, v 70. letech považována za vyhynulou, 1983 objeveno několik ks.

Koliha severní (*esquimaux curlew*)

- Medvěd lední:** - žije za polárním kruhem na území asi 6 států
- ohrožen lovem pro maso i kožešinu, útoky kosatek a mrožů
 - po druhé světové válce kolem 5000, v současnosti asi 40 000

Lední medvěd (*ursus maritimus*)

Západní a jižní Evropa

- Rys pardálový:** - žije ve španělských Pyrenejích, v bažinaté oblasti ve Španělsku zvané Coto Donana a také v Portugalsku
- otevřené borové háje a křovinatá území
 - v 50. a 60. letech epidemie myxomatózy – nedostatek potravy, pronásledován myslivci – pokládán za škodnou, úbytek stanovišť
 - ve volné přírodě již pouhých 150 jedinců

Rys pardálový (*lynx pardinus*)

Vydra říční: - vyskytuje se po celé Evropě, ale již pouze v malém množství
- ohrožena lovem pro kožešinu, znečištěním vod, regulací řek,
považována za nežádoucího konkurenta rybářů

Vydra říční (*lutra lutra*)

Želva žlutohnědá: - rozšířena především v J. Evropě a také v S.Africe
- trpí nadměrným odchytem pro obchod

Foto: László Szabó © office@avestours.ro

Želva žlutohnědá (*testudo graeca*)

Kareta obecná: - žije především ve středozezemním moři

- ohrožena lovem pro maso a krunýř,
turistickým ruchem

Kareta obrovská
(*caretta caretta*)

Macarát jeskynní: - žije v podzemních vodách evropských krasů – jihu Alpy, severní Itálie, dalmatská pohoří

- trpí znečištěním podzemních vod, předmětem zájmu teraristů
a sběratelů

Macarát jeskynní (*Proteus anguinus*)

Střední Evropa, východní Evropa, Rusko

Zubr evropský: - dříve rozšířen po celé Evropě a části Ruska, dnes již téměř výhradně v Polsku

Zubr evropský

(*bisonus bonasus bonasus*)

- 1919 – zabit pytlákem poslední zubr evidovaný ve volné přírodě, rozmnoženi a opět vysazeni do přírody

- dnes 1890 zubrů ve volné přírodě – především v Bělověžském pralese

Pelikán kadeřavý: - Rozšířen na východě Evropy (hlavně v Rumunsku), ale také na území bývalého SSSR, v Íránu

Turecku, Mongolsku a Číně

- ohrožen ničením stanovišť, pronásledován rybáři

- v přírodě už pouze 1300 párů

Pelikán kadeřavý (*pelecanus crispus*)

Severní Afrika

Kozorožec walia: - dnes již pouze v horách Etiopské vysočiny

- ohrožen lovem
- založen národní park na ochranu posledních 150 ks.

Kozorožec walia (*capra walie*)

Osel africký: - pouze na jihu Sudánu, na pobřeží Rudého moře, v Somálsku a hlavně v Etiopii

- suché neúrodné oblasti a polopouště
- ohrožen lovem – domorodci považují jeho maso za lék proti hepatitidě, odchyt, spásáním potravy stády dobytka, nedostatkem vody

Pavián dril: - obývá tropické pralesy Nigérie, Kamerunu a ostrova Baccy

- ohrožen kácením pralesa

Pavián dril
(*mandrillus leucophaeus*)

Osel africký (*equus asinus*)

Adax nubijský: - dříve žil v celé S.Africe, dnes již pouze v pouštích J.Alžírsko,

Z.Súdánu, Mauritánie, Mali a Čadu

- ohrožen lovem – vyhledávaná trofej, spásání potravních zdrojů
domácími kozami

- posledních 5000 exemplářů

Adax nubijský (*addax nasomaculatus*)

Hrošík liberijský: - obývá pralesy a bažiny Libérie, Pobřeží

Slonoviny, Sierry Leone a Guiney

- trpí úbytkem pralesů

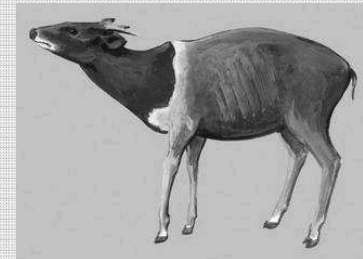
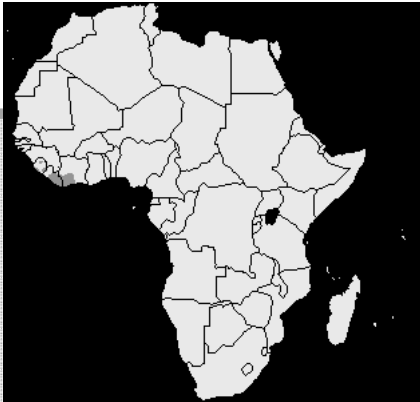

Hrošík liberijský (*choeropsis liberiensis*)

Chocholatka čebraková: - žije pouze v nížinných pralesích Sierry Leone, Libérie a na JZ Pobřeží Slonoviny

- lovena pro kůži a maso, ničení přirozeného prostředí

Chocholatka čebraková (*cephalophus jentinki*)

Makak magot: - jediný druh africké opice žijící severně od Sahary – několik míst v Maroku a Alžírsku

- ohrožen ztrátou přirozených stanovišť, pronásledován zemědělci

Makak magot (*macaca sylvanus*)

Střední a Jižní Afrika

Ksukol ocasatý: - vyskytují se pouze na Madagaskaru

- ohroženi kácením pralesů, zabíjení domorodci – věří, že nosí smůlu
- ve volné přírodě posledních 50 ks.

Slon africký (*Loxodona africana*)

Ksukol ocasatý (*Daubentonia madagascariensis*)

Slon africký: - obývá travnaté, křovinaté i stromovité savany a horské lesy centrální, východní a jižní Afriky, menší stavy jsou i v západní Africe

- ohrožen pytláctvím a ztrátou přirozeného prostředí
- pomalé rozmnožování – samice poprvé zabřeznou až ve věku 14 let a gravidita trvá 2 roky

Hyena čabráková: - žije na jihu Afriky, nejhojnější v Namibii a Botswaně

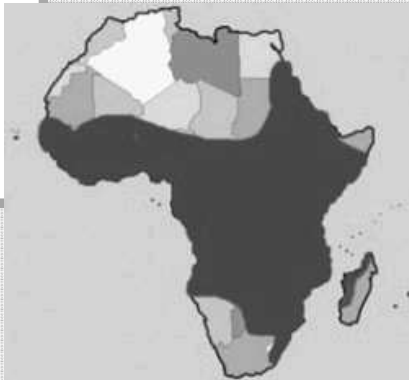

- hlavním nebezpečím jsou pro ni lidé,
čelí potravní konkurenci větší a silnější
hyeny skvrnitě

Hyena čabráková (*Hyaena brunnea*)

Krokodýl nilský: - žije u řek, jezer a močálů na celém území Afriky
- ohrožen lovem, může se stát obětí lvů, levhartů, slonů, ale i
hrochů, které někdy sám loví

Krokodýl nilský (*Crocodylus niloticus*)

Pes hyenovitý: - výskyt na velké části Afrického kontinentu

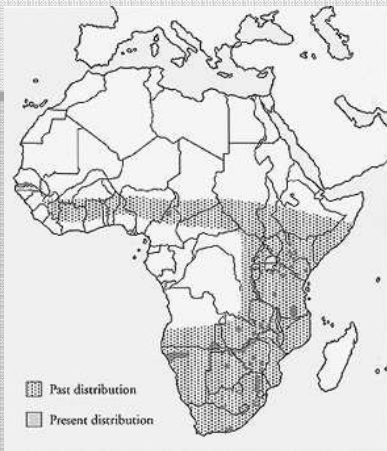
- pronásledován lidmi, trpí chorobami (zejména psinkou)
- přibližně 10 000 ks.

Pes hyenovitý (*lycaon pictus*)

Nosorožec dvourohý: - obývá savany a buše jižně od Sahary

- ohrožen ztrátou prostředí a pytláctvím
- již pouze 3100 ks.

Nosorožec dvourohý (*diceros bicornis*)

Okapi: - obývá deštné pralesy na severu Zairu
- obětí lovu, ohrožení ničením stanovišť

Okapi (*okapi*)

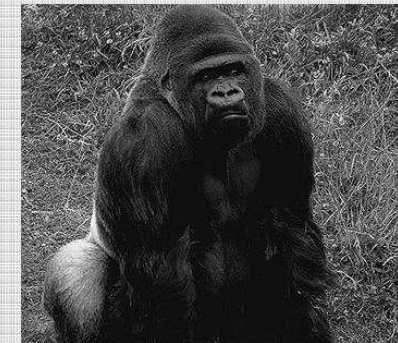

Gorila horská: - obývá pralesy v pohoří Virunga na rozmezí Zairu, Rwandy a Ugandy

- největšími nepřáteli zemědělci a pytláci
- posledních 300 jedinců

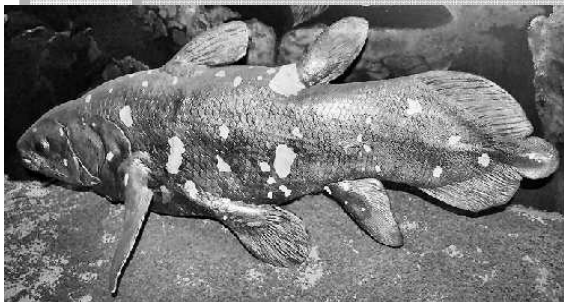

Gorila horská (*gorilla beringei beringei*)

Latimérie podivná: - přežívají u Komorských ostrovů

- do roku 1938 považována za dávno vymřelou

Latimérie podivná
(*latimeria chalumnae*)

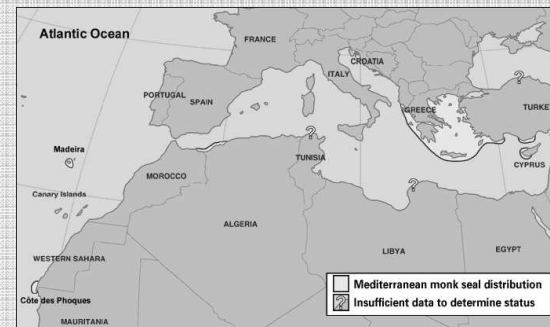

Jihozápadní Asie

Tuleň středomořský: - žije v Egejském moři a ve východní části moře Středozemního

- rozmnožuje se pouze v opuštěných pobřežních jeskyních, kterých je již velmimálo
- posledních 500 – 700 ks.

Tuleň středomořský (*monachus monachus*)

Přímorožec arabský: - žije v několika lokalitách v Ománu

- v 60. letech v přírodě zcela vyhuben lovem, rozmnožen v zajetí, v 80. letech opět vypuštěn do volné přírody

Přímorožec arabský (*oryx leucoryx*)

Indie a sousední státy

Tygr indický: - žije v Indii, Bangladéši, Nepálu a Barmě

- ohrožen zejména pytláky, ale i nedostatkem životního prostoru
- na počátku 20. století v Indii více než 40 000 tygrů
- 1970 – méně než 2000 jedinců
- 1972 – operace „Tygr“ – založeno 17 rezervací na jeho ochranu
- dnes více než 4000 jedinců

Tygr indický (*panthera tigris tigris*)

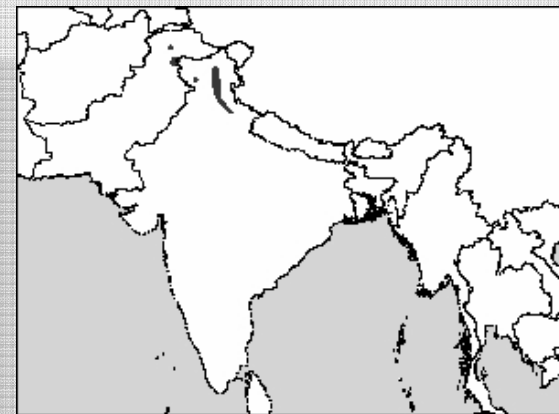
Satyr černohlavý: - žije v pralesích himalájských svahů

Satyr černohlavý

(*tragopan melanocephalus*)

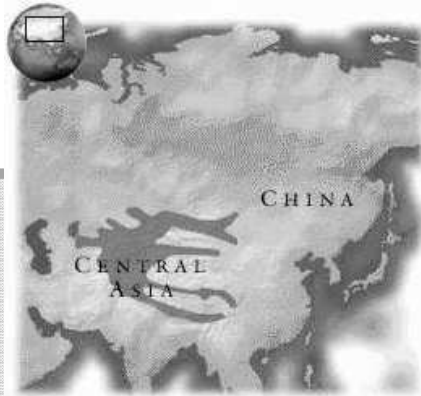
- postižen odlesňováním
- v přírodě asi 5000 ks.

Levhart sněžný-irbis: - obývá vysokohorské oblasti centrální Asie

- pronásledován kvůli kožešině

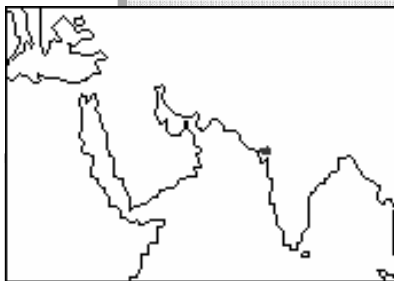
- odhadovaný počet irbisů v přírodě je asi 5000 ks.

Irbis (*uncia uncia*)

Lev perský: - poslední zbytky v indické rezervaci Gir Forest

- pronásledován lidmi, protože napadá dobytek

Lev perský (*panthera leo persica*)

Čína a sousední státy

- Panda velká:** - žije ve vysokohorských lesích 1500 – 4000 m n.m. v centrální Číně
- bezprostředně ohrožena mizením bambusových lesů
 - v současné době žije v přírodě jen asi 900 zvířat
 - chov v zajetí - při rozmnožování přežívá asi jen 30% mláďat

Panda velká (*Ailuropoda melanoleuca*)

Jihovýchodní Asie

- Nosorožec jávský:** - dříve obýval trop. lesy celé JV Asii
- dnes již pouze v rezervaci Ujong-Kulon na západní Jávě a ve Vietnamu
- loven pro roh
- v přírodě pouhých 60 jedinců

Nosorožec jávský
(*rhinoceros sondaicus*)

- Nosorožec sumaterský:** - žije v trop. lesích na západní polovině ostrova Sumatra
- posledních 300 ks

Nosorožec sumaterský (*dicerorhinus sumatrensis*)

Orangutan: - žije již pouze v tropických deštných lesích na ostrovech Sumatra a Borneo

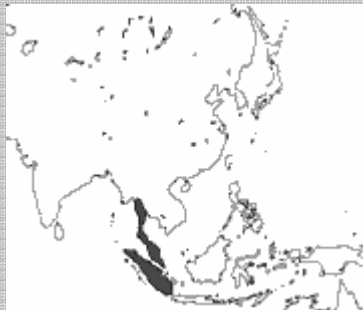
- trpí kácením deštných pralesů, populaci na kontinentu zdevastovaly válečné konflikty ve Vietnamu a Kambodži, na Borneu jsou dosud orangutani loveni pro potravu i zábavu

Orangutan (*Pongo pygmaeus*)

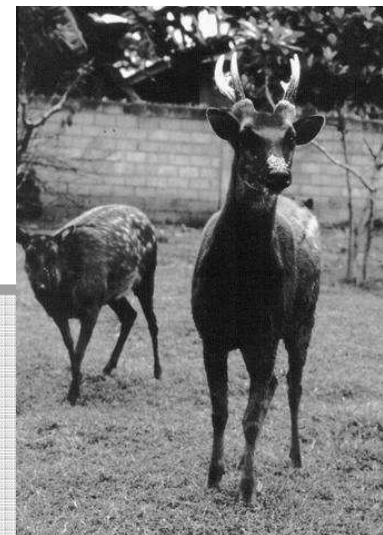
Tapír čabrákový: - žije v Barmě, Thajsku, Malajsii a na Sumatře

- ničení původních stanovišť, lov pro maso a kůži

Tapír čabrákový (*Tapirus indicus*)

Sambar skvrnitý: - žije v hustých horských pralesích
filipínských ostrovů Penay a Negros
- ohrožen ztrátou životního prostředí

Sambar skvrnitý (*cervus alfredi*)

Kuprej: - dříve v téměř celé JV Asii
- objeven 1937 – již pouze 1000 ks.
- domělé vyhynutí, ale v roce 1982
objeveno malé stádo ve V.Thajsku

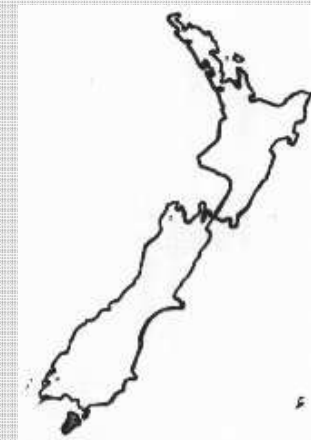

Kuprej (*bos sauveli*)

Austrálie a Nový Zéland

- Kakapo soví:** - žije v lesích na Novém Zélandu – ostrovy Codfish a Maud island
- ohrožen zavlečenými psy, kočkami, potkany, lasičkami, tchoři
- dnes přibližně 90 jedinců

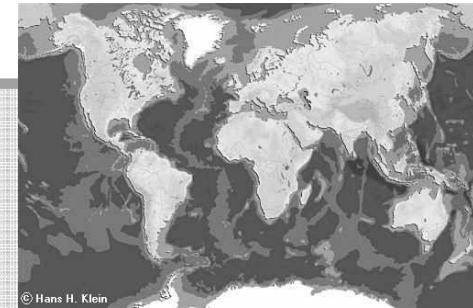
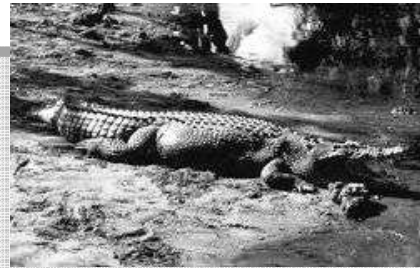
Kakapo soví (*strigops habroptilus*)

- Takahe** - dnes již pouze v horách Lake district
na jižním ostrově N. Zélandu
- ohrožen zavlečenými druhy
- úspěšný odchov v zajetí,
v přírodě dnes kolem 300-400 ks.

Takahe (*porphyrio mantelli*)

Krokodýl mořský: - žije při pobřeží Austrálie, Oceánie, Indonésie a Asie
- ohrožen lovem pro kůži

Krokodýl mořský (*Crocodylus porosus*)

Mravencojed žíhaný: - kdysi žil po celé jižní a střední Austrálii, dnes obývá již pouze světlé lesy a otevřené křovinaté krajiny na JZ státu Západní Austrálie

- ohrožen odlesňováním, stává se kořistí lišek, koček a psů zavlečených do Austrálie Evropany

Mravencojed žíhaný (*Myrmecobius fasciatus*)

Tichomořské ostrovy

Želva sloní: - žije na souostroví Galapágy

- v minulosti sloužila jako potrava pro námořníky, čelí silné potravní konkurenci, lovena psi, prasata a krysy požírají její vejce

Želva sloní (*geochelone nigra*)

- Zdroje:** - Pollock, Steve (1995): Atlas ohrožených živočichů,
nakladatelství dům Op
- Miloš Anděra (1998): Ohrožená zvířata, Aventinum
 - www.biolib.cz
 - www.google.com

To je vše,
Děkujeme za
pozornost

